

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput II. Miracula post mortem patrata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

AUCTORE
THOMAS CELAN.

in Commentario prævio num. 680 et sequenti refu-
tavi.

1. Non recte igitur hæc S. Francisci canonizatio
refertur inter eas, quæ sine celebratione Sacrificii
Missæ a summis Pontificibus peractæ fuere. Ad
Commentarium prævium num. 679.

u. Id est, anno æræ Christianæ 1228, die 16 Ju-
lii, consentientibus reliquis biographis. Lege Com-
mentarium prævium num. 682 et sequentibus, ubi
etiam refutavi Franciscum Pagium, qui eandem
solemnitatem sub finem Junii vel initio Julii conti-
gisse, credidit.

CAPUT II.

Miracula post mortem patrata.

ii.
Puella tor-
tum collum
restituitur:

Jesu Christi Domini nostri suppliciter gratiam
invocantes, ad excitandam præsentium devotionem
et futurorum corroborandam fidem, miracula, quæ
coram domino Papa Gregorio, ut dictum est, per-
fecta sunt, et populo nuntiata a, Christo duce, bre-
viter, sed veraciter, conscribimus. Eo namque die,
quo sanctum et sacrum corpus beatissimi patris
Francisci reconditum fuit, velut pretiosissimus
thesaurus, magis supercœlestibus aromatibus,
quam terrenis speciebus, inunctum b, apportata est
puellula quædam, jam per annum habens collum
monstruose plicatum, et caput humero annexum,
nec poterat, nisi ex obliquo sursum aspicere. Quæ
dum sub arca, in qua pretiosissimi Sancti recon-
ditum corpus jacebat, caput aliquamdiu submisisset,
statim meritis sanctissimi Viri collum erexit
et in concedenti statu caput extitit reparatum, ita
quod puella ex subita sui immutatione extupescita
nimis, cepit fugere ac plorare: fovea namque
apparebat quædam in humero, cui caput fuerat
applicatum, propter situm, quem fecerat infirmitas
diuturna.

a
b
c
puer contra-
ctam distor-
tamque tibiam
habens,

128 In comitatu Narniensi c puer quidam erat,
qui tanta contractione tibiam tortam gerebat, quod,
nisi duorum baculorum suffragio, nullo modo po-
terat ambulare. Erat enim mendicans, et tanta
infirmitate per plures annos gravatus, patrem pro-
prium et matrem minime cognoscebat. Qui meritis
beatissimis patris nostri Francisci a dicto periculo
sic extitit liberatus, ut absque baculorum susten-
taculo liber incederet usquequaque, laudans et be-
nedicens Deum et Sanctum ejus.

d
vir sinistram
crus gravissi-
me affectum;

129 Nicolaus, de Fulgineo d quidam civis, cum
haberet crus sinistram dolore gravatum, ad recu-
perandam pristinam sanitatem tanta expendit in
medicis, quod ultra velle ac posse se debitis obli-
gavit. Tandem, cum eorum auxilio in nullo sibi
penitus profecisset, dolore permaximo sauciatus
est in tantum, quod ingeminatis clamoribus vicinos
de nocte non permittebat obdormire, vovens se
Deo et S. Francisco, fecit se ad ejus tumulum
deportari, cumque per noctem orans coram Sancti
tumulo moraretur, extenso crure, magno exhilar-
atus gaudio, sine baculo ad propria remeavit.

e
item puer al-
ter contra-
ctam tibiam,

150 Puer unus etiam crus habens contractum,
ita quod genu pectori et calcaneum natibus ad-
hæreret, ad sepulcrum beati Francisci accedens,
patre ipsius carnem propriam cilicio macerante
ac pro ipso graviter affligente, ita plena et subita
sanitate convaleuit, quod sanus et letus, gratias
[agens e] Deo et S. Francisco, posset discurrere per
plateas.

f
aliusque præ-
terea ulcero-
sam, habentes

151 In Fanensi f civitate quidam contractus
erat, cujus tibia, ulceribus plena, natibus adhæ-
rebant, quæ tantum exhalabant fetorem, quod
eum hospitalarii recipere non poterant, nec tenere;
qui meritis beatissimi patris Francisci, cujus mise-
ricordiam invocatum *, se paulo post gavisus est
liberatum.

* l. invocabat
ac puella om-
nium mem-
brorum usu
destituta, san-
tantur.

152 Quædam puella Eugubina g, cum, contra-
ctis manibus, omnium membrorum officium per
annum penitus amisisset, ad obtinendam gratiam
nutrix ejus cum imagine cerea ipsam ad beatissimi

patris Francisci tumulum deportavit. Cumque ibi-
dem per octo dierum spatium moraretur, die una
ita propriis usibus restituta sunt omnia membra
ejus, quod ad pristina officia idonea solito habe-
rentur.

D
g

155 Collius quoque puer de Monte-nigro h ante
fores ecclesiæ, ubi requiescit corpus beati Fran-
cisci per dies plures decubans, quia nec ire pote-
rat, nec sedere, a cingulo infra omnibus erat viribus
et membrorum officio destitutus: quadam vero die
intrans ecclesiam, ad tactum sepulcri beatissimi
patris Francisci, foras sanus et incolumis est re-
gressus. Dicebat autem ipse puer, quod, dum co-
ram tumulo gloriosissimi Sancti jaceret, astitit ei
juvenis quidam, habitu Fratrum indutus, supra
sepulcrum existens; qui pira in manibus portans,
vocavit eum, et præbens ei pira, ut surgeret,
confortavit eum. Quod pira de manibus ipsius
susiciens, respondebat: Ecce contractus sum, et
nullo modo surgere possum. Pira vero exhibi-
tum manducavit, et ad aliud pira, quod a juvene
offerebatur, cepit extendere manum. Qui dum
iterum eum, ut surgeret, hortaretur, infirmitate
gravatum se sentiens, non surgebat. Sed dum ad
pira manum extenderet, dictus juvenis, exhibito
illo pira, manum ejus apprehendit, et foras addu-
cens eum, disparuit ab oculis. Qui sanus et incolu-
mem factum se videns, cepit alta voce clamare,
quod factum fuerat, omnibus manifestans.

Puer paraly-
ticus per mi-
ram ad illius
sepulcrum vi-
sionem,
h

154 Mulier quædam de castro, quod dicitur
Cucoranum i, ad sepulcrum gloriosi patris Fran-
cisci oblata est. In nullo enim membrorum, præ-
terquam in sola lingua, operationis cujusquam
remanserat usus. Moram igitur faciens ante tum-
bam sanctissimi Viri, surrexit optime liberata.
Quidam alius, civis Eugubinus, cum filium suum
in cista contractum ad sancti Patris tumulum de-
tulisset, sanum et incolumem recepit eum: fuerat
enim tanta enormitate contractus, quod tibiæ na-
tibus adhærentes forent penitus arefactæ.

mulier para-
lytica, atque
alter contra-
ctus,
i

153 Bartholomæus de Narnii civitate, homo
pauperimus et egenus, cum sub umbra cujusdam
nucis quodam tempore obdormivisset, evigilans,
ita se contractum reperit, quod nunquam ire po-
terat: crescente autem sensim infirmitate, tibia
cum pede subtili curva et arida facta est, incisio-
nem ferri non sentiens, nec ignis adustionem ali-
quatenus pertimescens. Sed versus Amatorum paupe-
rum, et omnium egenorum pater, Franciscus
sanctissimus, nocte quadam se illi per visionem
somnia manifestat, præcians, ut ad balneum
quoddam accedat. In tante miserie *, pietate per-
motus, vult eum ab hac ægritudine liberare. Sed
expergefactus nesciens, quid faceret, episcopo ci-
vilitatis narravit per ordinem visionem. Episcopus
vero adhortans eum, ut ad imperatum balneum
properaret, signavit ac benedixit eum. Cœpitque
baculo sustentatus ad locum utcumque, ut melius
poterat, pertrahere semetipsum. Cumque mœstus
pergeret, nimio labore confectus, audivit vocem
dicentem sibi: Vade cum pace Domini, ego ille,
cui te vovisti. Appropinquans deinde ad balneum,
quia nox erat, erravit a via, et audivit vocem di-
centem sibi, quod non recto itinere ambularet:
quæ et versus balneum eum direxit. Cumque ve-
nisset ad locum, et balneum fuisset ingressus,
manum unam super pedem sensit imponi sibi, et
aliam super tibiam ipsam quietius extendentem.
Continuo proinde liberatus, ex balneo exiit, lau-
dans et benedicens omnipotentem Creatorem et
beatum Franciscum, servum ejus, qui tantam ei
gratiam contulit et virtutem. Sex enim annorum
spatio contractus et mendicus fuerat homo ille, ac
plena ætate provectus.

virque, cui ti-
bia aruerat,
mirabiliter
curantur.

* an in tanta
miseria?
F

156 Mulier quædam Sibia nomine, cæcitatem
oculorum per plures annos perpessa, ad sepul-
crum Viri Dei cæca, tristis adductur. Recuperato
vero pristino lumine, gaudens et exultans domum
revertitur. Claudus * de Spello k coram tumulo
sacri corporis, visum diu perditum reinvenit.

iii.
Cæci ac lusa
visu donan-
tur.

* forte Clau-
dus
k

A Collia vero mulier de Camerino l, cum esset dexteri oculi lumine privata ex toto, pannum, quem beatus Franciscus tetigerat, parentes ejus super perditum oculum posuerunt, et sic, voto facto, de recuperato lumine Domino Deo et sancto Francisco gratias persolvunt. Simile aliquid cuidam mulieri de Eugubino * accidit, quæ, voto facto, pristinam se sanitatem rehabere lætatur. Civis quidam de Assisio, per quinquennium perditio lumine oculorum, qui *, cum adhuc viveret, beatus Franciscus familiaris fuerat, ei semper, cum oraret, pristinam familiaritatem commemorans, ad tactum sepulcri ejus extitit liberatus. Albertinus quidam de Narnio fere per annum oculorum lumen ex toto amiserat, ita quod palpebræ usque ad genas dependerent : qui beato Francisco se vovit, et statim, lumine reparato, ad gloriosum sepulcrum ejus visitandum se preparans devenit.

Energumenus ad Sancti tumbam liberatus, m

157 Vir erat in civitate Fulginei, nomine Petrus, qui dum vice quadam ad visitanda limina beati Michaelis archangeli m, sive ex voto, sive ex poenitentia sibi injuncta, pergeret, ad fontem applicuit. Qui cum ex lassitudine itineris sitiret, illius fontis aquam degustans, visum est sibi demones imbibisse. Sicque per tres annos ab ipsis obsessus, horribilia visa et dicta pessima faciebat. Veniens quoque ad tumulum beatissimi Patris, furentibus demonibus et crudelissimè discerpentibus eum, claro et manifesto miraculo ad tactum sepulchri ejus mirifice liberatus est.

atque demonum vexationibus erepti.

158 Mulier quædam in civitate Narnii cum furia maxima duceretur, et, mente perditâ, horribilia faceret, et inconvenientia loqueretur; apparuit ei tandem beatus Franciscus in visione dicens : Facias tibi crucem. Et respondente illa : Non possum; Sanctus illi signum crucis impressit, et omnem fugavit ab ea insaniam passionis et dæmoniâ fantasiam. Viri quoque multi et feminae, variis dæmonum cruciatu supplicis et decepti præstigiis, ab ipsorum potestate sancti et gloriosi Patris præclaris meritis sunt expediti. Verum quia illud hominum genus sæpe solet implicare deceptio falsitatis, de his nos breviter expedientes, ad maxima transeamus.

ANNOTATA.

a Sunt ergo hæc miracula authentica, diligenter scilicet examine discussa, et a probis testibus probata et comperta. De iisdem ita loquitur Alexander IV Papa in litteris anno 1233 die 29 Octobris datis, relatisque in Bullario Franciscano tom. II, pag. 85 et sequenti : Multis cum (forte eum, Franciscum scilicet) divina potentia adhuc militantem inter homines, et demum in Sanctorum agminibus triumphantem, dignata est clarificare miraculis, quæ felicis record. Gregorius Papa, prædecessor noster, ne illa vel perverteret amula sanctitatis iniquitas, vel oblivionis digitus, qui rebus gestis cito superducitur, aboleretur, solertissimis inquisitionibus indagata, et comperta fidelissimis documentis, fecit ad laudem Dei, et augmentum fidei, et instructionem salubrem, tam præsentium, quam etiam futurorum, monumentis perpetuis commendari. Monumenta hæc Bullarij editor Sbaralea ibidem annotavit, hoc ipsum Thomæ Celanensis Opusculum esse; quod mihi quoque verisimillimum apparet, nisi forte sint aliud instrumentum, ex quo ille miracula descripsit.

b Ex hoc loco dubitari potest, an Sancti corpus ante primam sepulturam suam unguentis fuerit inunctum; qua de re tamen apud alios biographos nulla fit mentio.

c Narnia, incolis Narni, Pontificiæ ditionis in Umbria civitas episcopalis est, ad Narem fluvium.

d Fulginium, Italicæ Foligno, similiter episcopalis civitas Umbræ est, et ditionis Ecclesiæ.

e Hanc voculam, quæ in apographo nostro desideratur, adscripsi.

f Fanum, de quo hic, alias Fanum Fortunæ, Italicæ Fano dictum, Umbræ civitas episcopalis est Octobris Tomus II.

ditionis Pontificiæ, in littore maris Adriatici inter Pisaurum et Senogalliam sita.

g Id est, ex civitate Eugubio, cujus brevem notitiam supra jam dedi; nec in posterum de locis, quorum notitia præmissa est, hic quidquam annotabo, ne frustra prolatus sim.

h Verisimiliter indicatur mons et vicus in Sabiniis, paucis milliariibus ab urbe Reatina distans, Italicæ Monte Nero dictus.

i Leander Albertus in Descriptione Italiæ Castrum vel Castellum Cuccaro memorat in Lucania seu Basilicata, quatuor milliariibus a littore distans. Hocne, an aliud hic per castrum Cuccoranum indicetur, incertum mihi est.

k Spello, Latine Hispellum, oppidum Umbræ est ditionis Pontificiæ.

l Camerinum civitas episcopalis est ditionis Ecclesiæ in Marchia Anconitana.

m Nimirum ad Montem Garganum in Apulia, S. Michaelis archangeli apparitione celebrem.

AUCTORE
THOMAS CELAN.

CAPUT III.

Reliqua miracula.

Puer quidam, Matthæus nomine, de civitate Tuderterti a, per octo dies quasi mortuus in lecto jacens, ore penitus intercluso et lumine oculorum sublato, cute vultus, manuum ac pedum ipsius ad modum ollæ totaliter denigrata, et de salute vitæ ejus ab omnibus desperatus, ad votum matris suæ mirabili velocitate convaluit. Emittebat enim marcidum sanguinem per os suum, per quod etiam credebatur emittere intestina. Statim vero, ut mater ejus S. Francisci nomen flexis genibus invocavit, surgens * ab oratione, cepit puer oculos aperire, lumen videre, ac sugere mammas; et paulo post decedente corio nigro, caro pristina rediit, et convalescentiam viresque resumpsit. Protinus namque, ut convalescere cepit, interrogavit eum mater ejus, dicens : Quis te liberavit, fili? Et ille balbutiendo respondebat : Ciccū, Ciccū. Non enim poterat propter infantiam plene loqui, et ideo nomen beati Francisci sic loquens dimidiabat.

iv.
Puer morti proximus mirabili modo subito convalescit : a

E

* i. dum surrexit

140 Juvenis quidam, cum in quodam altissimo loco moraretur, ex eodem loco corruens, loquelam et omnia membrorum officia perdidit. Tribus quoque diebus non manducans neque bibens, neque aliud sentiens, mortuus credebatur. Mater vero illius nullorum medicorum requirens suffragium, a B. Francisco ejus postulat sanitatem. Et sic, voto facto, vivum eum recipiens et incolumem, laudare cepit omnipotentiam Salvatoris. Alius quidam, Martinus nomine, infirmatus ad mortem, et de liberatione sua penitus ab omnibus desperatus, invocato utcumque nomine beati Francisci, subita sanitate convaluit. Puer quidam de Aretio b, Galterus nomine, continuis febribus laborans, et duplici apostemate cruciatus, ab omnibus medicis desperatus, voto parentum beato Francisco exhibitio, concupitè restitutus est sanitati. Alius vero morti propinquus, facta imagine cerea, priusquam perfecta esset c, ab omni passione in continenti extitit liberatus.

juvenis elapsu, alii aliter de vita periclitantes sanantur :

F

b

c

141 Mulier quædam per plures annos in lecto infirmitatis suæ decubans, nec se aliquo modo valens volvere, vovit se Deo et beato Francisco, et ab omni liberata est aegritudine, et implevit necessaria officia vitæ suæ. In civitate Narniensi quædam mulier erat, quæ per octo annos manum sic habuit desiccata, quod nihil cum ea posset operari. Tandem beatus Franciscus per visionem apparuit, et manum ejus extendens, alteri adæquavit. Juvenis quidam in ea civitate per decem annos gravissima infirmitate detentus, totus erat immobilis effectus, ita quod ei nulla prodesse poterat medicina. Qui meritis beati Francisci, voto a matre emisso, statim recepit commodum sanitatis. Erat in civitate Fanensi quidam Hydropisis morbo detentus, cujus membra erant horribiliter tumefacta :

alii ab aliis infirmitatibus